

Investor: **Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech, p.o.**
Hostašova 1, 339 01 Klatovy IV.

Objekt: barokní lékárna U Bílého jednorožce v Klatovech,
nám. Míru 149, Klatovy I.

Stavba/ služby: **restaurování zadní místnosti interiéru barokní lékárny;
restaurátorský záměr**

Na základě průzkumu stěn, stropu a mobiliáře firmou RE spol. s r.o., Praha

Zpracovala dne 13. ledna 2017

.....
Martina Salvová
průvodkyně barokní lékárny
U Bílého jednorožce v Klatovech

Za správnost

.....
Mgr. Luboš Smolík
ředitel muzea

**VLASTIVĚDNÉ MUZEUM DR. HOSTAŠE
V KLATOVECH, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
HOSTAŠOVA UL. Č. 1, 339 01 KLATOVY IV.
IČ: 00075078 • DIČ: CZ00075078 ②**

Předmět restaurování:

1. restaurování stěn a stropu s monochromním nátěrem, restaurování dekorativní malby ve špaletě okna;
2. restaurování dřevěné konstrukce mobiliáře, restaurování barevných polychromií mobiliáře.

Část restaurování: **1. Restaurování stěn a stropu s monochromním nátěrem a restaurování dekorativní malby ve špaletě okna**

Průzkum stěn a stropu:

1. 1. Jedná se zde o obdélnou místnost, zaklenutou valenou renesanční klenbou se styčnými výsečemi s hranou opatřenou hřebínky. Západní stěna místnosti je u levého rohu prolomena hlubokou okenní špaletou se segmentovým záklenkem. Východní stěna je ve středu prolomena vchodem z přední místnosti lékárny.
- 1.2. V rámci průzkumu bylo provedeno 21 sond do stěn a klenby.
- 1.3. Sondy zachytily většinou jen běžné monochromní výmalby s výjimkou špalety okna. Jedná se o tyto vrstvy:
 - 1.3.1. nejstarší bílý celoplošný zažloutlý nátěr;
 - 1.3.2. zešedlý okrový celoplošný nátěr;
 - 1.3.3. šedomodrý nátěr, ke kterému patří složitá bohatě rozbarvená výmalba špalety a linka na hranách klenebních výsečí;
 - 1.3.4. nahnědlý šedý celoplošný nátěr;
 - 1.3.5. několik světlých vápenných celoplošných nátěrů;
 - 1.3.6. současná povrchová úprava.

V sondách S1, S2, S4 a S21 ve špaletě okna byla objevena náročná dekorativní výmalba špalety okna. Tato přináleží třetí šedomodré celoplošné výmalbě. V této vrstvě byla bohatě malovaná špaleta, která byla ve zbytku místnosti doplněna jen linkou podle rozhraní klenebních výsečí. Dále průzkum objevil četné poruchy omítek s mladšími i staršími vysprávkami.

1.4. Závěr z průzkumu místnosti

Místnost byla v minulosti většinou monochromně vymalována, výjimku tvoří třetí vrstva s bohatou malbou ve špaletě a linkami kolem rozhraní výsečí klenby. Zbytek místnosti byl monochromně vymalován šedomodrým nátěrem.

1.5. Záměr na restaurování stěn a stropu s monochromním nátěrem

Nejprve je nutné revidovat neintegrování opravy a úpravy v povrchu omítek a také poruchy omítky. Dále doporučuji přebroušení hrubé struktury omítky a současné výmalby (působí neprodyšným dojmem – zřejmě jde o akrylátový nátěr). K opravě omítek by měl být použit jen čistě vápenopískový štuk. Opravenou omítku klenby doporučuji několikrát natřít vápennou nebo hlinkovou prodyšnou barvou, přitónovanou kvalitními stálými pigmenty do šedomodrého odstínu vrstvy č. 3. Barevnost by měla být konzultována se zástupcem památkové péče. Dále doporučuji

provést rekonstrukci linek patřících k vrstvě č. 3, které patří k dekorativní výmalbě malovaných špalet. Stěny a strop budou provedeny formou rekonstrukce. Zde se jeví jako zbytečné provádět celoplošný odkryv monochromní barevnosti.

1.6. Záměr na restaurování dekorativní malby ve špaletě okna

Malba se dochovala v ploše hluboké špalety okna. Jedná se o bohatě provedenou malbu technikou secco ve 3. vrstvě. Malba se dochovala v poměrně dobrém stavu. Části malby však již chybí v důsledku oprav omítek a jiných zásahů, jsou zde patrné četné plomby. Celý prvrch malby je krytý vrstvami nátěrů.

Část restaurování: 2. Restaurování dřevěné konstrukce mobiliáře, restaurování barevných polychromií mobiliáře

1. Průzkum mobiliáře zadní místnosti barokní lékárny

Popis památky

Jedná se o mobiliář barokní lékárny sestávající ze skříní a polic podél stěn zadní místnosti a pracovního stolu ve středu. Mobiliář lékárny byl původně vyroben pro jezuitský klášter, ve kterém se původně nalézal. Lékárna byla řezána v roce 1733 truhlářem a jezuitským bratrem laikem Janem Geschwendtem. Klášterní mobiliář lékárny byl později prodán a umístěn v domě čp. 149/ I. Hlavní část mobiliáře byla umístěna v přední místnosti, zbytek byl použit do zadní místnosti lékárny. Při přenesení mobiliáře do nové lékárny musely být jednotlivé skříně značně přetvarovány a upraveny pro menší prostor s jinou dispozicí a jiným tvarem a výškou klenutí. Mobiliář zadní místnosti je tvořen na západní stěně vysokou barokní skříní s horním dílem se středními dvířky rámovanými šuplíky. Spodní díl je širší, má ve středu jen dvířka po stranách a z vrcholu rámovaná šuplíky. Tyto díly k sobě původně zřejmě nepatřily. Skříně je doplněna soustavou nesourodých polic a hladkou mladší skřínkou s dvířky. Severní stěna mobiliáře je tvořena v soklové partii skřínkami se šuplíky různých velikostí, doplněna je v horní části policemi s římsou, která je ukončuje. Východní stěna je tvořena jednou skříní s horním dílem s prosklenými dvířky a šuplíky, a spodním dílem s dvířky. Tato skříně je doplněna po stranách dvěma policovými díly. Jižní stěna je vpravo tvořena dvěma barokními skříněmi s prosklenými nástavci, levá má spodní díl s plnými dvířky, pravá má spodní díl tvořen blokem skříně se šuplíky. Mezi tyto skříně jsou vloženy police s prosklenými dvířky. Levou stranu jižní stěny místnosti kryjí dva na sobě položené bloky skříní se šuplíky. Ve středu místnosti je barokní pracovní stůl s mnoha šuplíky doplněný dvěma sloupky po stranách. V zadní místnosti byly užity barokní skříně a jejich díly. Tyto byly seskládány zejména se zřetelem na jejich praktické užití. Méně bylo dbáno na estetickou stránku. Většina dílů mobiliáře je barokní, o čemž svědčí jejich výzdoba (pilastry, prolamované římsy, řezby, kování, vpadlá prolamovaná čela šuplíků atd.). V mobiliáři místnosti jsou také použité mladší doplňky, jako jsou police a některé díly se šuplíky nebo jednotlivé skřínky. Celek mobiliáře působí, i přes jeho nesourodou skladbu, celkem přirozeným organicky vzniklým dojmem.

2. Průzkum

V rámci průzkumu bylo provedeno celkem 34 sond na mobiliáři. Z toho sondy VS1–VS4 na východní stěně, ZS1–ZS7 na západní stěně, SS1–SS5 na severní stěně, JS1–JS12 na stěně jižní a TS1–TS6 na pracovním stole ve středu místnosti.

3. Závěr z průzkumu

Mobiliář místnosti tvoří sestava převážně barokních skříní a stolu doplněná mladšími policemi a skříňkami. Jednotlivé barokní skříně jsou zde druhotně použité, jsou sestaveny spíše účelově. Spodní díly skříní původně nepatřily k horním nástavcům. Jde zde o torzo původně většího celku, který byl seskládán podle momentální potřeby, ne však zcela necitlivě. Celek působí celkem přirozeným organickým dojmem. Původní barevnost barokních skříní spočívala většinou v červené nebo šedé konstrukci v šedých kazetách, páscích a některých řezbách. Červeně byly opatřeny žlábký lemující kazety šuplíků a dvířek. Našly se však odchylky od této barevnosti, jako například kombinace šedých u pole i rámečku šuplíku nebo jen červená barevnost bez rozbarvení. Z toho se dá usuzovat, že nešlo o jednotý celek, ale o díly seskládané z různých celků původně jinak sestaveného mobiliáře. Dále byly objeveny stopy po bohatší řezbářské výzdobě (jejich otisky). Tato výzdoba byla v minulosti již odstraněna.

4. Návrh na restaurování mobiliáře

U mobiliáře nedoporučujeme odkryv ani rehabilitaci nejstarší barokní vrstvy z důvodů, že tato se liší u jednotlivých dílů i v rámci jedné skříně a u nových doplňků zcela chybí. Také nelze restaurování nebo původní rehabilitaci doporučit z důvodů ztráty řezbářské výzdoby, která tuto barevnost doplňovala. U mobiliáře doporučujeme restaurátorskou opravu stávající polychromie, i když není příliš hodnotná ani nápaditá. Nicméně patří k stávající podobě sestavy mobiliáře, a také svým jednotícím pojetím neupozorňuje na nové doplňky a nepůvodní sestavy skříní.

V Klatovech dne 13.ledna 2017

Martina Salvová, průvodkyně barokní lékárny
Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech